Leon Berkers
[redacted]

Aan:
Gemeente Nijmegen
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 25 april 2024

Aan: De Gemeenteraad van Nijmegen

Betreft: Haven- en Kadeverordening Nijmegen 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief maak ik bezwaar tegen het voorstel Haven- en Kadeverordening 2024. Gesteld wordt dat ligplaatsvergunningen schaars zijn, en de verdelingsprocedure daarop dient te worden aangepast. Dit nieuwe beleid ondermijnt het voortbestaan van de historische Lindenberghaven, voor Nijmegen betekent dit een verlies van maritiem erfgoed, en afbreuk aan het stadsaanzicht. Daarnaast is het nieuwe beleid van grote invloed op de ondernemingen van de in de haven gelegen bedrijfsvaartuigen 'Opoe Sientje' en ' Zeester', welke op hun beurt van waarde zijn voor de stad en zowel maatschappelijk als cultureel belang hebben.

Historische haven

De historische haven is een aanwinst voor de stad Nijmegen, en is tot stand gekomen vanuit eigen idee en motivatie om historische schepen in Nederland te houden.
De 'Opoe Sientje' had van oorsprong een ligplaats vanuit de Waalhaven, deze is overgebracht naar de Lindenberghaven met het idee om van de Lindenberghaven een historische haven te maken. Er is meegedacht in een projectgroep betreffende toerisme aan de rivier, er zijn tekeningen gemaakt voor het ontwerp van de haven, en er was ervaring en kennis vanuit eerdere werkzaamheden bij Waalweelde. Samenvattend is de motivatie en financiering voor de haven iets wat door de eigenaren van de bedrijfsvaartuigen is geïnitieerd, en hebben zij een grote bijdrage geleverd aan het ontwikkelen van de historische haven zoals deze anno 2024 vorm heeft.

Ook de gemeente Nijmegen zag het belang van een historische haven voor de stad; hiervoor verwijs ik graag naar het voorstel 'Haven- en kadeverordening van 2016' , waarin als doel wordt gesteld om meer historische schepen aan de Gemeente Nijmegen te binden, en de aantrekkelijkheid van de Lindenberghaven te vergroten. Het ontwikkelen van de historische

haven vormt ook onderdeel van het project 'Oostelijke Waalkade'.
Als resultaat ligt anno 2024 in de Lindenberghaven een mooie dwarsdoorsnede van historische schepen, tegen de achtergrond van een oud deel van de stad. De perfecte locatie voor een historische haven in een omgeving waar stad en water samengaan. Het nieuwe beleid zal ervoor zorgen dat deze historische haven verloren gaat. Ongelooflijk zonde, gezien de toevoeging die de haven heeft voor de stad Nijmegen, maar ook gezien de inspanningen die geleverd zijn om de haven te maken tot wat deze nu is.

Het kiezen voor het loten om beschikbare ligplaatsen zou het voortbestaan van de historische haven onmogelijk maken, het is daarom nodig om eisen te stellen aan de schepen waaraan een ligplaats in de Lindenberghaven wordt verleend.

Community

De Lindenberghaven is een community, zie het als een wijk in Nijmegen of een klein dorpje in de buurt; de bewoners van de historische schepen leven in gemeenschap met elkaar. Dit gevoel van community is nodig om de historische haven te kunnen laten voortbestaan zoals hij is. De willekeur in het uitgeven van ligplaatsvergunning, zoals deze in de nieuwe Haven en Kadeverordening beschreven staat, zal deze saamhorigheid doen verdwijnen.

De bewoners van de schepen in de Lindenberghaven zijn aan Nijmegen gebonden, zoals het een echte historische haven betaamt. Er wonen gezinnen met kinderen, die opgroeien in de haven en in de stad naar school gaan. Men steunt elkaar, en deelt de passie voor historische vaartuigen. Draagt zorg voor back-up en onderhoud voor elkaar en elkaars schepen. Dit zorgt voor een gevoel van veiligheid in de haven, wat ook de omgeving ten goede doet. We willen jullie er vooral bewust van maken dat deze haven niet iets is met op zichzelf staande schepen en mensen. In de haven heerst een gevoel van community, zonder welke de historische vloot niet kan voortbestaan.

Bedrijfsvaartuig met woonbestemming

Het volgende punt waarop ik wil ingaan is het beleid rondom bedrijfsvaartuigen zoals omschreven in de Haven- en Kadeverordening 2024. Een bedrijfsvaartuig wordt omschreven als een vaartuig dat hoofdzakelijk gebruikt wordt als, of bestemd is voor, de uitoefening van bedrijf, beroep of sociaal-culturele activiteiten. Echter hebben zowel de Opoe Sientje als de Zeester naast dat zij een bedrijfsvaartuig zijn ook een woonbestemming. Deze schepen kun je niet zien als een op zichzelf staande verkoop-wagen of bedrijf; rondom en op het schip wonen mensen die van het bedrijfsvaartuig afhankelijk zijn. De Opoe Sientje en de Zeester vormen daarmee een belangrijk onderdeel van de community in de haven.

Een belangrijke factor is dat Opoe Sientje en Zeester een woonvergunning hebben voor onbepaalde tijd. De Opoe Sientje is in samenspraak met de gemeente vanuit de Waalhaven naar de Lindenberghaven gekomen, met een woonvergunning die gelijk is aan die van de woonvergunningen van de schepen in de Waalhaven. In het bestemmingsplan staat nu enkel aangegeven dat de schepen bedrijfsmatig zijn. Echter, zal het bestemmingsplan moeten worden aangepast, waarbij wordt aangegeven dat er van de vier andere schepen die er bedrijfsmatig liggen, drie daarvan tevens een woonschip zijn. Zijnde de Opoe Sientje, Zeester en Quirins/ Escape Boot. Deze hebben een dubbele functie, waarbij het wonen ook meegeteld wordt als zijnde belang.

Vergunningsduur van 15 jaar

Daarnaast wordt in het raadsvoorstel van de Haven- en Kadeverordening 2024 de vergunning voor een bedrijfsvaartuig vergeleken met markt- en standplaatsvergunningen. Voor de vergunningsduur wordt een afweging gemaakt in relatie tot de tijd die nodig is om investeringen terug te verdienen, en wordt een maximale vergunningsduur van 15 jaar opgelegd. Dit heeft als resultaat dat lokale ondernemers de ambitie verliezen om, en zich weerhouden van het opstarten van een bedrijf in hun eigen stad.

Men start een onderneming niet met de intentie daar na 15 jaar weer mee op te houden. Het starten van een onderneming komt voort uit passie en behoeft de mogelijkheid om te groeien en blijvend resultaat te creëren. Je doet grote investeringen en neemt risico; de insteek van het starten van een onderneming is niet om je investeringen binnen een tijdsspanne van 15 jaar terug te verdienen. Het doel is om uiteindelijk winst uit de onderneming te halen wanneer je uiteindelijk je schip verkoopt, verhuurt of overdraagt aan je kinderen. De ondernemer zou op zijn eigen tijd de keuze moeten kunnen maken om de onderneming te verhuren, verkopen, of door te geven aan zijn/haar kinderen. Dit ondernemerschap wordt ondermijnd door hier een termijn van 15 jaar op te leggen.

Cultureel belang

Bedrijfsvaartuigen 'de Zeester' en de 'Opoe Sientje' zijn tevens van cultureel belang voor de stad Nijmegen. Beide historische schepen zijn monumentaal, dragen bij aan het stadsaanzicht, en op hun beurt aan het cultuuraanbod van de stad Nijmegen.

Het schip de Zeester geeft qua cultuur vooral ruimte aan theater, het schip beschikt over een kleine zaal waarin theatermakers terecht kunnen voor try-outs, kleine theatervoorstellingen, en die vooral jonge theatermakers een podium biedt om zich verder te ontwikkelen. Historische schip 'Opoe Sientje', brengt als bedrijfsvaartuig veel qua cultuur voor de stad Nijmegen. Naast dat het schip een museum is, koppelt deze zich ook aan Cultureel Festival De Kaaij, welke zonder de Opoe Sientje niet kan bestaan. De Kaaij biedt al ruim 10 jaar ruimte voor jonge ondernemers op verschillende vlakken; denk aan singer-songwriters, bands, filmmakers, studenten evenement-management, theater en dans. De Kaaij is een ontmoetingsplek waar iedereen zich welkom voelt, en is niet meer weg te denken in het cultureel aanbod van de stad Nijmegen.

Maritiem erfgoed en stadsaanzicht

De schepen die in de Lindenberghaven liggen zijn van historische waarde voor de stad. Neem bijvoorbeeld het schip 'Vijf Gebroeders', een van de laatste twee waalschokkers die nog in tact is. Gebouwd bij scheepswerf Eltink in Beneden-Leeuwen. Van welke het vaargebied vroeger tussen Beuningen en Kekerdom lag, en ook toen lag dit schip vlak voor Nijmegen in de rivier te vissen. Dit is de enige waalschokker die zich van binnen en van buiten nog in authentieke staat bevindt. De gemeente kan voor het voortbestaan van de historische haven gebruik maken van een uitzondering op het nieuwe beleid op basis van maritiem erfgoed en stadsaanzicht.

De 'Opoe Sientje' is het allereerste schip gebouwd in Millingen in 1885, en heeft 70 jaar lang op dit stuk van de Waal voor Nijmegen langs gevaren. Het schip vormt het hart van de historische haven, en heeft daarnaast ook een openbaar karakter. De Opoe Sientje leent zich als museum, met als doel de charme van scheepvaart over te brengen op jong en oud. Het

enthousiasme van de scheepvaart overdragen is noodzakelijk om de historische vloot te behouden. Ook in dit aspect is de Opoe Sientje een uniek historisch vaartuig. Deze schepen inwisselen voor een willekeurig ander schip, zonder deze aan Nijmegen gerelateerde achtergrond, zou betekenen dat het eigen maritiem erfgoed wordt ondermijnd.

De gemeente heeft de mogelijkheid te kiezen een uitzondering te maken op het nieuwe beleid. Zo heeft bijvoorbeeld het Schipperscentrum in de Waalhaven geen woonbestemming, maar heeft deze wel een ligplaatsvergunning voor onbepaalde tijd verkregen. Ook de Opoe Sientje is van maatschappelijk belang, allereerst omdat het een gratis toegankelijk museum is. Daarnaast is de Opoe Sientje het moederschip van de historische haven, authentiek en openbaar toegankelijk.

Tot slot

Samenvattend vraag ik u bovengenoemde argumenten in acht te nemen en de Haven- en Kadeverordening 2024 te herzien. Bedrijfsvaartuigen Opoe Sientje en Zeester dient een ligplaatsvergunning voor onbepaalde tijd te worden verleend. Dit gezien deze schepen in de eerste plaats een woonbestemming hebben en tevens van maatschappelijk belang zijn. Ook voor het behoud van de Historische Haven en de community in de Lindenberghaven is het noodzakelijk om de Haven- en Kadeverordening te herzien, en het beleid omtrent het verlenen van ligplaatsvergunningen aan te passen.

Vertrouwende mijn zienswijze voldoende kenbaar te hebben gemaakt, en in afwachting van uw reactie. Tevens vraag ik om de mogelijkheid dit bezwaar mondeling toe te lichten.

Mochten er nog vragen zijn, dan verneem ik deze graag.

Vriendelijke groet,

Leon Berkers